কৃষক ৰাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনিৰ গ্ৰাহকভুক্ত হবলৈ অথবা নৱীকৰণ কৰিবলৈ বছেৰেকীয়া বৰঙণি ১০.০০ (দহ) টকা মনি অৰ্ডাৰযোগে আগতীয়াকৈ তলৰ ঠিকনাত পঠাই যেন।

সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'
সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
☐ শীতকালীন শাক-পাচলিৰ ...	২
☐ মাহজাতীয় শস্যৰ বিজ্ঞানসন্মত.	২
☐ আমাৰ একাষাৰ	৩
☐ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
☐ উদ্যান শস্য	৪
☐ কাতি-আঘোণ মাহৰ সম্ভাব্য ..	৪

☐ ৪২ তম্ বছৰ ☐ সংখ্যা ২২ ☐ ১৬ নৱেম্বৰ ২০২১ ☐ ১ - ১৫ আঘোণ, ১৯৪৩ শক ☐ মূল্য - ১.০০ টকা GHARE - PATHARE PMG - 19 of 2005 - 06

তিতাবৰ আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰত কৃষক দিৱস উদ্‌যাপন

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনস্থ তিতাবৰস্থিত আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰত যোৱা ৯ নবেম্বৰ তাৰিখে দিনযোৰা কাৰ্য্যসূচীৰে কৃষক দিৱস সফলতাৰে অনুষ্ঠিত হৈ যায়। এই অনুষ্ঠানটিত কৃষিমন্ত্ৰী শ্ৰীযুত অতুল বৰাই মুখ্য অতিথিৰূপে অংশ গ্ৰহণ কৰি কয় যে বহুমুখী কৃষিকাৰ্যৰ জৰিয়তে আয় বৃদ্ধি কৰি কৃষকসকলে নিজকে আত্মবিশ্বাসী কৰি কৃষিক এক সন্মানজনক বৃত্তি হিচাবে গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। পৰম্পৰাগত কৃষিৰ দৰে কেৱল ধানখেতিকে খেতি বুলি ভবাৰ পৰিবৰ্তে আধুনিক পদ্ধতিৰে অধিক উৎপাদন লাভ কৰাৰ দিশত অগ্ৰসৰ হ'ব লাগিব। মন্ত্ৰী গৰাকীয়ে লগতে কয়, ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনৈতিক প্ৰগতিৰ মূল চাবি-কাঠিয়ে হ'ল কৃষকসকল। কিন্তু ৰাজ্যখনৰ নিবনুৱাসকলৰ চাকৰিমুখী প্ৰৱণতাৰ বাবেই আজিও ৰাজ্যখনৰ কৃষিক্ষেত্ৰৰ লগত জড়িত আনুষংগিক বিষয়সমূহৰ বাবে প্ৰতিবছৰে অসমৰ পৰা কোটি কোটি টকা বহিঃৰাজ্যলৈ ওলাই গৈ আছে। মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে আৰু কয়, ধান উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত তিতাবৰৰ আগৰে পৰাই এটা সুনাম আছে আৰু এই ধাৰা বৰ্তমানেও অব্যাহত থকাতো শুভ লক্ষণ। কিন্তু ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনৈতিক ভেটি টনকিয়াল কৰিবলৈ হ'লে চাকৰিমুখী নিবনুৱাসকলে হাত সাৱটি বহি নাথাকি পশুপালন, দুগ্ধ উৎপাদন, হাঁহ-কুকুৰা পালনৰ যোগেদিও এক সবল বুনিয়াদৰ ভেটি তৈয়াৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সময়োচিত পদক্ষেপ ল'ব লাগিব।

কৃষিমন্ত্ৰী শ্ৰীযুত অতুল বৰাই অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাৰ লগতে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিশিষ্ট ব্যক্তিসকলৰ উপস্থিতিত গৱেষণা কেন্দ্ৰটোৰ পথাৰ পৰিদৰ্শন কৰা দেখা গৈছে

ৰাজ্যৰ গৰিষ্ঠ সংখ্যক কৃষকেই প্ৰধানতঃ ধান উৎপাদনৰ লগতেই জড়িত যদিও আজিও কৃষকে উচিত মূল্যত ধান বিক্ৰী কৰিব নোৱাৰাটো দুৰ্ভাগ্যজনক বুলি মন্তব্য কৰি কয় যে এইবাৰ ৰাজ্য চৰকাৰে কৃষকৰ পৰা ধান ক্ৰয় কৰিবলৈ বাজেটত দুশ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছে। ৰাজ্যৰ কৃষি বিভাগৰ বিভিন্ন সংস্থাসমূহৰ লগতে ভাৰতীয় খাদ্য নিগমকো কৃষকৰ পৰা ন্যূনতম সমৰ্থিত মূল্যত ধান ক্ৰয় কৰিবলৈ বাধ্য কৰিব বুলি ৰাজহুৱাভাৱে অৱগত কৰে। এই অনুষ্ঠানতে মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে ২২ কোটি টকা ব্যয়েৰে তিতাবৰ ৰেচম মহাবিদ্যালয় নিৰ্মাণৰ কামো অতিশীঘ্ৰে আৰম্ভ হ'ব বুলি জানিবলৈ দিয়ে। ইয়াৰ উপৰিও তিতাবৰ আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰটোক এটা ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ গৱেষণাগাৰলৈ উন্নীত কৰিবলৈ চৰকাৰে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে বুলি ৰাজহুৱাকৈ অৱগত কৰে। কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰটোৰ মুখ্য বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় কুমাৰ চেতিয়াই আগবঢ়োৱা আদৰণী ভাষণৰ পাছতেই তিতাবৰ সমষ্টিৰ বিধায়ক ভাস্কৰজ্যোতি বৰুৱাই ভাষণত কৃষিমন্ত্ৰী গৰাকীক ড ৾ দ্দশিয্য কৃষকসকলৰ কেইবাটাও গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যাৰ কথা অৱগত কৰে। অনুষ্ঠানত বিশিষ্ট অতিথিৰূপে অংশ গ্ৰহণ কৰি অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই কৃষিক্ষেত্ৰত অহা আধুনিক পৰিবৰ্তনৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰি কয় যে সচৰাচৰ ইউৰীয়াৰ বিকল্প নেন' ইউৰীয়া বজাৰলৈ আহিছে। ভাৰততো নেন' ইউৰীয়াৰ উৎপাদন আৰু ব্যৱসায় আৰম্ভ হৈছে। কৃষকক ৰাসায়নিক ইউৰীয়াৰ পৰিবৰ্তে নেন' ইউৰীয়া ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ আহ্বান জনায়। নেন' ইউৰীয়া ৰাসায়নিক ইউৰীয়াৰ সৈতে সমপৰ্যায়ৰ যদিও ইয়াৰ ব্যৱহাৰৰ ফলত কৃষকৰ খৰচ কিছুৰাহি হ'ব। ইতিমধ্যে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা অসমত নেন' ইউৰীয়া প্ৰকল্প নিৰ্মাণৰ কথা-বতৰা চৰকাৰী পৰ্যায়ত অব্যাহত আছে বুলি অৱগত কৰে। উপাচাৰ্য গৰাকীয়ে লগতে কয় যে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বজাৰত যথেষ্ট সমাদৰ থকা ক'লা ধানৰ নতুন জাত বিশ্ববিদ্যালয়ে উদ্ভাৱন কৰিছে। মধুমেহ ৰোগীয়েও ভাত খাব পৰা এই ক'লা ধানে অসমৰ কৃষি ক্ষেত্ৰত বৈপ্লৱিক পৰিবৰ্তন সাধনৰ লগতে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বজাৰত সমাদৰ পাব বুলি আশা কৰা হৈছে। তদুপৰি অন্য এটা জাতো অহা দুবছৰৰ ভিতৰত কৃষকক দিয়া হ'ব উপাচাৰ্য গৰাকীয়ে জানিবলৈ দিয়ে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° অশোক ভট্টাচাৰ্যই ভাষণ প্ৰদান কৰি কয় যে

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

প্ৰদৰ্শনীমূলক খেতিৰ পথাৰ দিৱস পালন

নলবাৰী কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ উদ্যোগত জিলাখনৰ শতাধিক কৃষকক জড়িত কৰি কাফেটেৰিয়াত উৎপাদন কৰা বিভিন্ন ধানৰ চৰজমিন পৰীক্ষা কৰে। কৃষকসকলে নিজে পথাৰত বিভিন্ন ভাগত পৰীক্ষা চলাই বাহাদুৰ চাব ১, ৰঞ্জিত চাব ১ আৰু ত্ৰিপুৰা চিকম ধানৰ উৎপাদন যথেষ্ট হোৱাত এই ধান কেইবিধ নিৰ্বাচন কৰে। উল্লেখ্য যে জিলাখনৰ কৃষকসকলৰ মাজত কিছুমান ধানৰ জাত জনপ্ৰিয় কৰি তোলাৰ বাবে কেন্দ্ৰটোৱে অসম কৃষি বাণিজ্য আৰু গ্ৰাম্য ৰূপান্তকৰণ প্ৰকল্পৰ অধীনত এক পদক্ষেপ হাতত লৈছিল। সেয়ে কেন্দ্ৰটোৱে জিলাখনৰ সৰিয়হতলিত বিভিন্ন ধানৰ জাতৰ প্ৰদৰ্শনীমূলক খেতিক সামৰি পথাৰ দিৱস পালন কৰে। কেন্দ্ৰটোৱে কাফেটেৰিয়াত প্ৰায় ২০০০ বৰ্গমিটাৰ কৃষিভূমিত দহবিধ জনপ্ৰিয় ধানৰ প্ৰদৰ্শনীমূলক খেতি আৰম্ভ

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

পথাৰ দিৱস পালন

নগাও কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ উদ্যোগত জিলাখনৰ খাগৰিজান উন্নয়ন খণ্ডৰ অন্তৰ্গত বৰাগাঁৱত যোৱা ১১ নবেম্বৰ তাৰিখে শালিধানৰ বীজ উৎপাদনৰ পথাৰ দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয়। কেন্দ্ৰটোৱে ৬০ বিঘা মাটিত শালিধানৰ ৰণজিৎ চাব ১ ধানৰ বীজ উৎপাদন কাৰ্যসূচী হাতত লৈছিল আৰু এই কাৰ্যসূচীৰ অধীনত বৰাগাঁৱত ১০ বিঘা মাটিত কৰা

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

'নেমুজাতীয় শস্যৰ উৎপাদন কৌশল' শীৰ্ষক প্ৰশিক্ষণ সম্পন্ন

ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ অন্তৰ্গত মহাৰাষ্ট্ৰৰ নাগপুৰস্থিত কেন্দ্ৰীয় নেমুজাতীয় শস্যৰ গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান আৰু অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনস্থ লখিমপুৰ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ যুটীয়া উদ্যোগত কেন্দ্ৰটোৰ প্ৰশিক্ষণ গৃহত 'নেমুজাতীয় শস্যৰ উৎপাদন কৌশল' শীৰ্ষক এদিনীয়া প্ৰশিক্ষণ যোৱা ১০ নবেম্বৰ তাৰিখে অনুষ্ঠিত হৈ যায়। জনজাতীয় উপ-আঁচনিৰ অধীনত অনুষ্ঠিত প্ৰশিক্ষণটিত জিলাখনৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ ৬০ গৰাকী জনজাতীয় কৃষকে অংশ গ্ৰহণ কৰে। কেন্দ্ৰটোৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মুৰব্বী ড° প্ৰশান্ত কুমাৰ পাঠকে আদৰণী ভাষণ প্ৰদান কৰি কেন্দ্ৰটোৱে বৰ্তমান ৰূপায়ণ কৰি থকা বিভিন্ন প্ৰকল্পসমূহৰ বিষয়ে আলোকপাত কৰি বিজ্ঞানসন্মত পদ্ধতিৰে কৃষিখণ্ডত আত্মনিয়োগ কৰিবলৈ কৃষকসকলক

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

শীতকালীন শাক পাচলিৰ কীট-পতংগ আৰু সিহঁতৰ পৰিচৰ্য্যা

মানৱ দেহৰ পৰিপুষ্টিৰ বাবে লাগতিয়াল ভিটামিন, লৌহ পদাৰ্থ, খনিজ পদাৰ্থ, আঁহজাতীয় পদাৰ্থ, শৰ্কৰা, প্ৰ'টিন ইত্যাদিবোৰ সৰ্বসাধাৰণতে শাক-পাচলিৰ পৰাই আহৰণ কৰা হয়। নিয়মিত শাক-পাচলি ভোজন কৰিলে মানুহৰ বহুতো দুৰাৰোগ্য বেমাৰ যেনে- কৰ্কট, হৃদৰোগ, মধুমেহ তথা চকুৰ ৰেটিনাৰ অৱক্ষয় আদি প্ৰতিৰোধ কৰিব পৰা ক্ষমতা বৃদ্ধি হয় বুলি সমীক্ষাত উল্লেখিত। গতিকে প্ৰত্যেকজন লোকেই দৈনিক আহাৰৰ লগত যথেষ্ট পৰিমাণৰ (২৮০ গ্ৰাম) শাক-পাচলি খোৱাটো নিতান্তই প্ৰয়োজন। অসমৰ মাটি, জলবায়ু শাক-পাচলি খেতিৰ বাবে অনুকূল হোৱাৰ বাবে কৃষকসকলে ব্যৱসায়িক ভিত্তিত খেতি কৰি, এনে খেতিৰ দ্বাৰাও স্বাৱলম্বী হ'ব পাৰে। আধুনিক কৃষি প্ৰযুক্তিৰ প্ৰয়োগ কৰি বছৰৰ বাৰমাহে এই খেতিৰ দ্বাৰা কৃষকসকলে স্বাৱলম্বী হোৱাৰ লগতে ৰাজ্যৰ অৰ্থনৈতিক মানদণ্ড উন্নতীকৰণতো ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰিব।

শীতকালীন শাক-পাচলি বুলিলে বেঙেনা, বিলাহী, কবিজাতীয় পাচলি, মটৰ, ফ্ৰেন্সবীন, লাও জাতীয়, গাজৰ, মূলা, আলু, ইত্যাদিকে বুজা যায়। এনে পাচলিৰ খেতি কৰিলে কৃষকসকলে পুলিবাৰীখনত বীজবোৰ ভালদৰে অৰ্থাৎ বীজতলিখনত যদিহে গুটিৰ লগতে বীজতলিখনৰ পৰিচৰ্য্যা ভালদৰে কৰে তেন্তে পুলিবোৰ সুষ্ঠ সৱল হোৱাৰ লগতে ৰোগমুক্ত, কীট-পতংগৰ আক্ৰমণো কম হয়। গতিকে কৃষকসকলে বীজতলিখন ভালদৰে হাল-কোৰ মাৰি যথেষ্ট পৰিমাণৰ পচনসাৰ বা গোবৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। এনে বীজতলিত কৃষকসকলে নিমৰ খলিহৈ নতুবা নিম গছৰ গুটি, পাত, ডাল ইত্যাদিবোৰ পেলাই তাতেই অলপদিন পচিবলৈ দিলেও বহুখিনি পোক-পৰুৱা, বেমাৰৰ পৰা পুলিবোৰ ৰক্ষা পৰিব। পুলিবাৰীৰ বাবে মাটি নিৰ্বাচন কৰোতে সদায় ৰ'দ ঘাই, ওখ, পানী জমা নোহোৱা মাটি নিৰ্বাচন কৰিব লাগে। শীতকালীন শাক-পাচলিত বহুতো অনিষ্টকাৰী পোকে আক্ৰমণ কৰা দেখা যায়। তাৰ ভিতৰত ফুটুকী পোক, ভূঁৰ পোক, মোৱা পোক, ফলবিন্ধা পোক, বগা মাখি, পাতমেৰুৱা পোক, পাতখোৱা পোক, গছৰ আগ আৰু ফলবিন্ধা পোকেই প্ৰধান। এনে পোক-পতংগসমূহৰ আক্ৰমণৰ পৰা হাতসাৰিবলৈ হ'লে কৃষকসকলে খেতি এডৰা কৰাৰ আগতে পৰিকল্পনা কৰিব লাগিব আৰু আৰম্ভণিৰে পৰা প্ৰতিপালনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিব লাগিব। কীট -পতংগৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৃষিকাৰ্য্যৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংগ। গতিকে কৃষকসকলে এনে ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব দিয়াৰ লগতে সঠিক সময়ত সঠিকমাত্ৰাত ঔষধ প্ৰয়োগ কৰাৰ ওপৰতো সমানেই গুৰুত্ব দিব লাগিব। শাক-পাচলিত পৰাপক্ষত জৈৱিক কীটনাশক ঔষধ প্ৰয়োগ কৰাৰ ওপৰতহে চিন্তা কৰিব লাগে। যিহেতু বহুতো শাক-পাচলি আমি কেঁচাকৈ বা চালাড হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰো। সেয়েহে অনিষ্টকাৰী কীট-পতংগ দেখাৰ লগে লগে ৰাসায়নিক ঔষধ প্ৰয়োগ কৰিবলৈ যোৱাতকৈ সমন্বিত ব্যৱস্থাপনাৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিয়া উচিত। তাৰোপৰি পুৰণিকলীয়া কিছুমান কীট -পতংগ নিবাৰণৰ স্থানীয় পদ্ধতি আছে যিবোৰ প্ৰায় গাওঁ অঞ্চলৰ কৃষকসকলে খেতিপথাৰত প্ৰয়োগ কৰা দেখা যায়। তেনেবোৰত সহায় লোৱাটো উচিত। তলত উল্লেখ কৰা কিছুমান কীট -পতংগৰ নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থা অৱলম্বন কৰি খেতিয়কসকলে শস্যডৰাৰ পৰা আশানুৰূপ ফচল লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰি।

১) শস্যৰ গুটি সিঁচাৰ বা পুলিবোৰ ৰোৱাৰ আগত মাটিডৰা ভালদৰে চহাই মাটিৰ ওচৰে-পাজৰে থকা বন-বাত ভালকৈ চিকুণাই ল'ব লাগে। এনে কৰিলে মাটিৰ তলত থকা পোকৰ লেটা বা পলু, বন-বাতত আশ্ৰয় লৈ থকা কীট-পতংগসমূহ কমি যাব বা ধ্বংস হ'ব।

২) অনিষ্টকাৰী পোকৰ পলু বিলাক হাতেৰে ধৰি মাৰি পেলাব লাগে। ধৰক বিলাহীৰ ফলবিন্ধা পোক, পাতমেৰুৱা পোক, বেঙেনাৰ ফুটুকী পোক ইত্যাদি।

৩) কীট-পতংগৰ আক্ৰমণ প্ৰতিৰোধ কৰা উচ্চ উৎপাদনক্ষমজাতসমূহৰ খেতি কৰাত গুৰুত্ব দিব লাগে।

৪) সঠিক মাত্ৰাত সাৰ, পানী যোগান ধৰিব লাগে আৰু সঠিক সময়ত পুলি মূল পথাৰত ৰুব লাগে। তাৰোপৰি একেবিধ শস্যকে একেডৰা মাটিত বাৰে বাৰে নকৰি অন্যশস্য কৰিলে পোকৰ আক্ৰমণ কম হয়। যিহেতু প্ৰথম শস্যৰ কীট-পতংগৰ খাদ্যৰ বাবে দ্বিতীয় শস্য অনুপযুক্ত হোৱাৰ বাবে সিহঁতৰ বংশ বৃদ্ধি কম হয়। যেনে - বেঙেনাৰ খেতি কৰা পথাৰত বিলাহী খেতি কৰিব লাগ।

৫) মোৱাপোক, বগামাখি, পাতশোহনী পোক ইত্যাদি বোৰে বেমাৰৰ বাহক হিচাবে কাম কৰে। এনে পোকসমূহ নিয়ন্ত্ৰণৰ উত্তম জৈৱিক আহিলা হালধীয়া আঠাযুক্ত ফান্দ। গতিকে এনে ফান্দৰ দ্বাৰাও পোকৰ উপদ্ৰৱ কমাব পাৰি।

৬) আক্ৰান্ত ফলসমূহ বা ডালপাতবোৰ নিয়মিয়াকৈ আঁতৰাই থাকিলেও উপদ্ৰৱ কম হয়।

৭) বিলাহীৰ ফলবিন্ধা পোকবিধক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ প্ৰতি ১০-১৪ শাৰী বিলাহীৰ মাজত ওখজাতৰ হালধীয়া নাৰ্জীফুলৰ একোটাহত শাৰী ৰুব লাগে। নাৰ্জীফুলৰ পুলি বিলাহীৰ পুলিতকৈ প্ৰায় ৩০-৩৫ দিনৰ আগত ৰুব লাগে। সেইদৰে কবি খেতিৰ ১০-১২ টা শাৰীৰ মাজত দুশাৰী সৰিয়হৰ গুটি সিঁচিব লাগে, কবি পুলি মূলপথাৰত ৰোৱাৰ আগতেই এনে ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা পোকবিলাক মূল শস্যৰ পাতখোৱা পোক ইত্যাদিৰ আক্ৰমণ কমাব পাৰি। মোৱা পোক, পাতখোৱা পোক ইত্যাদিৰ আক্ৰমণ কমাব পাৰি।

৮) বিলাহী, বেঙনাৰ কীট-পতংগৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত কৃষকসকলে জৈৱিক ঔষধৰ সহায় ল'ব লাগে। নিমজাতীয় ঔষধ, যেনে- নিমেৰিণ, নীমেক্স , বায়'নিম, এভাচেল, নীমগল্ড ইত্যাদিৰ ২ চাহ চামোচ ৫ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰিলেও সুফল পাব। নিমযুক্ত তেলও বজাৰত উপলব্ধ। এনে তেল ২ চাহ চামোচ ৫ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

৯) ৰঙা পৰুৱা, ভূঁৰ পোক আলুখেতিৰ প্ৰধান শত্ৰু। এনে পোকৰ বাবে শস্য ৰোৱাৰ আগতে মাটি চাহ কৰাৰ সময়ত খলিহৈ (প্ৰায় ৩০ কেজি বিঘাই প্ৰতি) প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। আলুৰ শিৰলুবোৰত সদায় মাটি চপাই দিব লাগে। গজালিমেলাৰ সময়ত ফুটছাই ছটিয়ালেও সুফল পোৱা যায়।

১০) শাক-পাচলিৰ ক্ষেত্ৰত কৃষকসকলে সৰ্বসাধাৰণতে জৈৱিক কীটনাশক ঔষধৰ প্ৰয়োগৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিব লাগে। উপকাৰী কিছুমান কীটনাশক, ভেঁকুৰ, বেক্টেৰিয়া আৰু ভাইৰাচৰ দ্বাৰা তৈয়াৰী জৈৱিক কীটনাশক বিউভেৰিয়া বেচিয়ানা, মেটাহাৰজিয়াম, বেচিলাচ থুৰিনজিয়েনচিচ, নিউক্লিয়াৰ পলিহেড্ৰচিচ ভাইৰাচ ইত্যাদিৰ ব্যৱহাৰ ওপৰত যোৰ দিয়া উচিত।

১১) শস্যডৰাৰ অনিষ্টকাৰী কীট-পতংগৰ সংখ্যা বাঢ়ি আৰ্থিকভাৱে শস্যৰ হানি কৰিব পৰা অৱস্থা পালেহে ৰাসায়নিক কীটনাশক ঔষধৰ সহায় লোৱা উচিত। বৰ্তমান বহুতো ৰাসায়নিক ঔষধৰ প্ৰয়োগত ভাৰত চৰকাৰে বাধা আৰোপ কৰিছে। কেইটামান ঔষধ যেনে - থিয়মেথেক্সাম ২৫ ডব্লিউ. জি., ফ্লুবেনডামিড ৩৯.৩৫ ই.চি., ক্লৰ'নট্ৰানিলিপ্ৰোল ১৮.৫ এচ.চি ইত্যাদি ঔষধসমূহ শাক-পাচলিত প্ৰয়োগ কৰিবৰ বাবে অনুমতি প্ৰদান কৰিছে।

যিকোনো ৰাসায়নিক কীটনাশক ঔষধ প্ৰয়োগ কৰাৰ আগত খেতিডৰা ভালদৰে পৰ্য্যবেক্ষণ কৰিব লাগে। সদায় অনুমোদিত হাৰত যিকোনো ঔষধ সঠিক সময়ত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

ড° পূৰ্ণিমা দাস

মাহজাতীয় শস্যৰ বিজ্ঞানসন্মত উৎপাদন কৌশল

অসমৰ খেতিসমূহৰ ভিতৰত মাহজাতীয় শস্য অন্যতম। ধান আৰু তৈলশস্যৰ পিছতে মাহজাতীয় শস্যই স্থান অধিকাৰ কৰি আহিছে। সৰ্বমুঠ ১.৫ লাখ হেক্টৰ কৃষিভূমিত এই খেতি কৰা হয় আৰু বছৰি ১.১৪ লাখ টন উৎপাদন পোৱা যায়। প্ৰতি হেক্টৰ মাটিত গড় উৎপাদন ৭৫৬ কিলোগ্ৰাম। বিভিন্ন মাহজাতীয় শস্যবোৰ হ'ল - মাটিমাহ, মগুমাহ, মচুৰমাহ, মটৰমাহ, ৰাজমাহ, বুটমাহ, খেচাৰিমাহ আদি। এই শস্যবোৰৰ ভিতৰত মাটিমাহৰ খেতিয়েই আমাৰ ৰাজ্যত সৰ্বাধিক কৰা দেখা যায়। মাহজাতীয় শস্য মানুহৰ বাবে প্ৰ'টিনৰ প্ৰধান উৎস। এই শস্যই ৰাইজ'বিয়াম নামৰ বেক্টেৰীয়াৰ সহায়ত বায়ুমণ্ডলৰ পৰা নাইট্ৰ'জেন আহৰণ কৰি শিপাত সৃষ্টি হোৱা টেমুনাবোৰৰ জৰিয়তে মাটিৰ উৰ্বৰা শক্তি যথেষ্ট বঢ়ায়। গছৰ মাটিৰ ওপৰৰ অৱশিষ্ট অংশৰ পৰাও মাটিয়ে উত্তম জৈৱিক পদাৰ্থ লাভ কৰে।

দ্বিগুণ তথা ত্ৰিগুণ খেতিৰ ক্ষেত্ৰতো মাহজাতীয় শস্যৰ যথাৰ্থতা অতি মনকৰিবলগীয়া। কাৰণ শালিধানৰ পিছতে ৰবিশস্য হিচাবে মচুৰ, মটৰ আৰু খেচাৰিমাহৰ খেতি অনায়াসে কৰিব পৰা যায়। লেথাৰি নিছিঙা খেতিৰ বাবে এই শস্য তিনিবিধৰ উপযুক্ততা অতি বেছি। কেতিয়াবা আকৌ শালিধান চপোৱাৰ পিছত ৰবিশস্য কৰিব নোৱাৰিলে গ্ৰীষ্মকালীন শস্য হিচাবে মগুমাহ আৰু মাটিমাহৰ খেতি কৰিব পাৰি। ওখ, পানী জমা নোহোৱা মাটিত বৰ্ষাকালীন শস্য হিচাবে মাটিমাহ, মগুমাহৰ উপৰিও ৰহৰ মাহৰ খেতি কৰিব পৰা যায়। মুঠতে বছৰটোৰ ভিতৰত সুবিধা অনুযায়ী কোনোবা এটা বা দুটা শস্য বতৰত শস্যক্ৰমত মাহজাতীয় শস্যৰ অন্তৰ্ভূক্তি অতি ফলদায়ক আৰু বাঞ্চনীয়ও। ই য়ে মাটি আৰু কৃষিৰ স্থিতিযোগ্যতা বঢ়ায়।

বৰ্তমান সময়ত সম্ভৱতঃ মাহজাতীয় শস্যই হ'ল অতি লাভজনক খেতি। কিন্তু কৃষকসকলে বহুক্ষেত্ৰত ইয়াৰ খেতি বিজ্ঞানসন্মত পদ্ধতিৰে কৰা দেখা নাযায়। অথচ অধিক উৎপাদন পাবলৈ হ'লে উন্নত, বিজ্ঞানসন্মত পদ্ধতিৰ গত্যন্তৰ নাই।

জাত নিৰ্বাচন ঃ অধিক উৎপাদনক্ষম জাতৰ ভাল বীজৰ ব্যৱহাৰ অতি প্ৰয়োজনীয়। এই ক্ষেত্ৰত মাটিমাহৰ কে.ইউ. ৩০১, পি. ইউ. ৩১, আই.পি.ইউ. ০২-৪৩, ডব্লিউ.বি.ইউ. ১০৯, এচ.চি. ৪০ আদি; মগুমাহৰ প্ৰতাপ, এচ.জি.চি. ১৬, আই.পি.এম. ০২-৩ আদি; মচুৰ মাহৰ এইচ. ইউ. এল. ৫৭, কে. এল.এচ. ২১৮, ডব্লিউ.বি.এল. ৭৭, পি.এল. ৯, আই.পি.এল. ২২০ আদি; মটৰ মাহৰ অমন, প্ৰকাশ, মালব্য মটৰ ১৪, ভি.এল ৪৫, এইচ.এফ.পি. ৭১৫ আদি; খেচাৰি মাহৰ ৰতন, প্ৰতীক, মহাতিওৰা আৰু ৰাজমাহৰ অৰুণ, এইচ.ইউ.আৰ ২০৩ আৰু এইচ.ইউ.আৰ ৩০১ আদি জাতৰ নাম উল্লেখ কৰিব পাৰি।

মাটি চহোৱা আৰু সাৰ প্ৰয়োগ ঃ মাহজাতীয় শস্যৰ ক্ষেত্ৰতো ভালদৰে মাটি চহ কৰি বীজ সিঁচিলেহে আশাপ্ৰদ উৎপাদন লাভ কৰাত সহায়ক হয়। মাটিত পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে জৈৱিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰাটো বাঞ্চনীয়। ইয়ে কৃষি ব্যৱস্থাৰ স্থিতিযোগ্যতা আনে। ইয়াৰ উপৰিও প্ৰয়োজনানুসৰি ৰাসায়নিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। সাধাৰণতে মাটিমাহ, মগুমাহ, মচুৰমাহ আৰু খেচাৰিমাহত প্ৰতি বিঘা মাটিত ৪ কিলোগ্ৰাম ইউৰীয়া আৰু ৩০ কিলোগ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। বৰ্তমান অসমৰ মাটিৰ অৱস্থা অনুযায়ী নাইট্ৰ'জেন তথা ফছফেটযুক্ত সাৰৰ উপৰিও প্ৰতি বিঘাত ৩.৩ কিলোগ্ৰাম মিউৰেট অৱ পটাছ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। জীৱাণুসাৰ যেনে- ৰাইজ'বিয়াম আৰু ফচফেট দ্ৰৱনকাৰী বেক্টেৰীয়া বা ভেঁকুৰ প্ৰতি কিলোগ্ৰাম বীজৰ লগত ৫০ গ্ৰামকৈ ব্যৱহাৰ কৰিলে যথেষ্ট সুফল পোৱা যায়। ইয়াৰ ব্যৱহাৰে ২৫-৩০% ৰাসায়নিক সাৰৰ প্ৰয়োগ কৰিবলগীয়া পৰিমাণ হ্ৰাস কৰে।

অপতৃণ নিয়ন্ত্ৰণ ঃ মাহজাতীয় শস্য কম উৎপাদনৰ প্ৰধান কাৰণবোৰৰ এটা হ'ল অনিয়ন্ত্ৰিত বন-বাত। এই অন্তৰায় আঁতৰাবলৈ আমি শাৰীবদ্ধ প্ৰণালীত বীজ সিঁচিব লাগে। পেন্দিমিথেলিন (১ কিলোগ্ৰাম প্ৰতি হেক্টৰত) নামৰ অপতৃণ নিয়ন্ত্ৰক ঔষধ ব্যৱহাৰ কৰিও সুফল পাব পাৰি। এইবিধ ঔষধ বন-বাত গজি নৌউঠোতেই মাটিত স্প্ৰে কৰিব লাগে। আকৌ শাৰীবদ্ধ প্ৰণালীত সিঁচা খেতিত চক্ৰকোৰ ব্যৱহাৰ কৰি কম খৰচতে বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ উপৰিও বায়ুৰ চলাচল বঢ়োৱাত সহায়ক হয়।

শস্য ৰক্ষা ঃ অন্য শস্যৰ নিচিনাকৈ মাহজাতীয় শস্যকো সময়ে সময়ে বিভিন্ন অনিষ্টকাৰী পোক-পৰুৱা আৰু ৰোগে আক্ৰমণ কৰে। গতিকে উপযুক্ত সময়ত যথাযথ শস্য ৰক্ষাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰি উৎপাদন বঢ়োৱাৰ বাবে যত্ন কৰিব লাগে আৰু ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজন হয় শস্যডৰা সঘনাই পৰিদৰ্শন কৰি থকাটো। শস্যডৰাৰ কি সমস্যা হৈছে আৰু ই কি ক'ব বিচাৰিছে- তাৰ সুখ-দুখৰ কথাখিনি আমি বুজিবলৈ যত্ন কৰিব লাগে। খেতিডৰাত যিকোনো সমস্যাই দেখা দিলে তুৰন্তে কৃষি বিষয়া, কৃছি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ বা কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ বিজ্ঞানীৰ লগত আলোচনা কৰি পৰামৰ্শ লৈ সঠিক, পৰিবেশৰ বন্ধুভাৱাপন্ন শস্য ৰক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

কৃষিয়েই যিহেতু আমাৰ প্ৰধান জীৱিকাৰ উপায়, গতিকে কৃষিৰ উন্নয়নমুখী পৰিবৰ্তন অবিহনে আমাৰ উন্নতি সম্ভৱপৰ নহয়। সেয়েহে আহক আমি সকলোৰে বিজ্ঞানসন্মত কৃষি পদ্ধতি আঁকোৱালি লৈ উৎপাদন বঢ়োৱাৰ লগতে বাতাবৰণৰ গুণাগুণো হানি হ'বলৈ নিদিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰোহঁক।

ড° ৰঞ্জনা চক্ৰৱৰ্তী

আমাৰ একাষাৰ

পৰম্পৰাগত জ্ঞান আৰু আধুনিক বিজ্ঞানৰ সমন্বয়ৰে পৰিৱেশমিত্ৰ কৃষি ব্যৱস্থা

আধুনিক বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ নিৰ্বিচাৰ প্ৰয়োগৰ বাবে পৰিৱেশতন্ত্ৰৰ ওপৰত পৰা কুপ্ৰভাৱৰ ফলশ্ৰুতিয়েই হৈছে জলবায়ু পৰিৱৰ্ত্তন। জলবায়ু পৰিৱৰ্ত্তন বৰ্ত্তমান সৰ্বাধিক চৰ্চিত বিষয় আৰু সমগ্ৰ মানৱ জাতিৰ বাবেই ই এক বৃহৎ প্ৰত্যাহ্বান। এতিয়া বৈজ্ঞানিক গৱেষণাৰ গতি-প্ৰকৃতি এই দিশতেই ধাৱমান আৰু বিভিন্ন দেশৰ মাজত জলবায়ু পৰিৱৰ্ত্তনৰ বাবে দায়বদ্ধতা, নীতি নিৰ্দেশনা আদি বিষয়লৈ বাদানুবাদ চলি আছে। পৰিৱেশতন্ত্ৰ এক উমৈহতীয়া বিষয়। সেয়েহে পৰিৱেশতন্ত্ৰৰ সুৰক্ষাৰ বাবেও উমৈহতীয়া প্ৰচেষ্টা ল'ব লাগিব।

আধুনিক কৃষি ব্যৱস্থাই পৰিৱেশতন্ত্ৰৰ প্ৰতি যে ভাবুকিৰ সৃষ্টি কৰিছে সেই কথাত সন্দেহ নাই। কৃষিকৰ্ম এতিয়া সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰযুক্তি নিৰ্ভৰ। কৃষিকাৰ্য্যত ৰাসায়নিক সাৰ, দৰৱ আৰু যন্ত্ৰৰ ব্যাপক প্ৰয়োগ ঘটিছে। ফলত শস্যৰ উৎপাদন আৰু উৎপাদিকা শক্তি বৃদ্ধি পাইছে। কৃষকৰ শ্ৰম লাঘৱ হৈছে আৰু আয় বৃদ্ধি পাইছে। যদিও এইয়া সন্তোষৰ কথা আমি এই আধুনিক ৰাসায়নিক কৃষি ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে ভৱিষ্যতলৈও সমস্যাৰ সন্মুখীন নোহোৱাকৈ চলিব নোৱাৰিম। আধুনিক কৃষি ব্যৱস্থাই পৰিৱেশতন্ত্ৰৰ ওপৰত প্ৰতিকুল প্ৰভাৱ নেপেলোৱাকৈ থকা নাই। সেয়েহে এতিয়া কৃষি বিজ্ঞানীসকলে সন্ধান কৰিছে পৰিৱেশমিত্ৰ কৃষি প্ৰযুক্তিৰ। কোনো উৎপাদন প্ৰযুক্তিয়ে পৰিৱেশৰ ওপৰত যাতে প্ৰতিকুল প্ৰভাৱ নেপেলায় তাৰ প্ৰতি সমূচিত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰাটো পৰিৱেশমিত্ৰ কৃষি ব্যৱস্থাৰ অন্যতম লক্ষ্য।

বিজ্ঞানীসকলে আমাৰ সমাজত পুৰুষানুক্ৰমে প্ৰচলিত হৈ থকা পৰম্পৰাগত জ্ঞানবোৰ বুটলি আনি আধুনিক জ্ঞানৰ আলোকত পৰিমাৰ্জিত কৰাৰ প্ৰয়াস চলাইছে। এনে পৰম্পৰাগত জ্ঞানসমূহক লোক বিজ্ঞান আখ্যা দিয়া হৈছে। বৈজ্ঞানিক ভিত্তি সম্বলিত লোকাচাৰসমূহেই লোক-বিজ্ঞান। অসমীয়া সমাজত প্ৰচলিত পুৰণি ডাকৰ বচনসমূহ বিশ্লেষণ কৰিলে এনে লোক-বিজ্ঞানৰ দিশবোৰ পৰিস্ফুট হয়। পৰিৱেশমিত্ৰ কৃষি ব্যৱস্থাই এই লোক-বিজ্ঞানসমূহকো সাঙুৰি লৈ উৎপাদনী প্ৰক্ৰিয়াত যথাযথভাৱে প্ৰয়োগ কৰিব।

সাম্প্ৰতিক সময়ত জৈৱিক কৃষিৰ বিষয়ে বহুলভাৱে চৰ্চা হ'বলৈ ধৰিছে। জৈৱিক কৃষি ব্যৱস্থাত কোনো ৰাসায়নিক সাৰ-দৰৱ ব্যৱহাৰ নহয় বাবে এই ব্যৱস্থাৰ পৰা পৰিৱেশতন্ত্ৰৰ ওপৰত কুপ্ৰভাৱ নপৰে। এই উৎপাদন ব্যৱস্থাত পৰম্পৰাগত জ্ঞান আৰু আধুনিক বিজ্ঞানৰ কিছু উদ্ভাৱনা যথাযথভাৱে প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। পিছে, সমূহ পৃথিৱীবাসীৰ বাবে এই ব্যৱস্থাৰে খাদ্য উৎপাদন কৰিব পৰা যাবনে? ই এক বিতৰ্কিত বিষয়। বৰ্ত্তমান জৈৱিক কৃষিৰ উপযোগী প্ৰযুক্তি উদ্ভাৱনৰ বাবে নানান গৱেষণা প্ৰকল্প চলি আছে আৰু এই কৃষিক উদগনি দিয়া কাৰ্য্য ব্যৱস্থাও চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰিছে। হয়তো এদিন সমগ্ৰ পৃথিৱীবাসীৰ বাবে সম্পূৰ্ণ জৈৱিক উপায়েৰে খাদ্য উৎপাদন কৰা সম্ভৱ হৈ উঠিব।

ৰাসায়নিক দৰৱ সংযুক্ত প্ৰযুক্তিবোৰৰ পৰিৱেশৰ ওপৰত ক্ষতিকৰ প্ৰভাৱ আছে যদিও এনে প্ৰযুক্তি সমূলঞ্চে পৰিত্যাগ কৰিব পৰা অৱস্থা এটাত আমি এতিয়াও উপনীত হ'ব পৰা নাই। কিন্তু আধুনিক বিজ্ঞানে কৃষি ৰাসায়নিক দ্ৰব্যবোৰৰ ক্ষতিকৰ প্ৰভাৱ নূন্যতম মাত্ৰালৈ হ্ৰাস কৰিব পৰা নানান উপায় উদ্ভাৱন কৰিছে। জৈৱিক নিয়ন্ত্ৰণৰ কৌশলসমূহো ৰাসায়নিক নিয়ন্ত্ৰণ কৌশলৰ লগতে যৌথভাৱে প্ৰয়োগ কৰাৰ ফলপ্ৰসু কৌশল উদ্ভাৱন কৰিছে। "সমন্বিত ব্যৱস্থাপনা" নামেৰে জনাজাত এনে ব্যৱস্থাবোৰৰ কাৰ্য্যদক্ষতা বেছি, পৰিৱেশৰ ওপৰত কুপ্ৰভাৱ কমআৰু ব্যয় সংকোচনৰ দিশৰ পৰাও গ্ৰহণযোগ্য। সমন্বিত পোষক দ্ৰব্য ব্যৱস্থাপনা, সমন্বিত ৰোগ বা কীট-পতংগ ব্যৱস্থাপনা আদি এনে প্ৰযুক্তি কৌশল য'ত পৰম্পৰাগত জ্ঞান আৰু আধুনিক প্ৰযুক্তিৰ সুসমন্বয় ঘটিছে। আমি এনে প্ৰযুক্তিবোৰ সৰ্বান্তঃকৰণে গ্ৰহণ কৰি পৰিৱেশমিত্ৰ কৃষি ব্যৱস্থাক তুলি ধৰিব লাগিব। পৰিৱেশদুষণৰ দুৰ্নামযুক্ত ৰাসায়নিক প্ৰযুক্তিবোৰ পাৰ্য্যমানে এৰাই চলি সমন্বিত ব্যৱস্থাপনা অথবা সম্ভৱপৰ ক্ষেত্ৰ ত জৈৱিক কৃষি ব্যৱস্থাক আদৰি ল'ব লাগিব।

পৰম্পৰাগত জ্ঞান আৰু থলুৱা প্ৰযুক্তি (আই টি কে)ৰ বিষয়ে বিস্তৃত অধ্যয়ন বৰ্ত্তমান চলি আছে। থলুৱা জাতৰ সংৰক্ষণৰ দিশটোৱেও গুৰুত্ব লাভ কৰিছে। পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা বৰষুণৰ পানী সংৰক্ষণ, পচনসাৰ প্ৰস্তুতি, সেউজসাৰৰ খেতি আদিক বিজ্ঞানসন্মত ৰূপত কৃষকৰ পথাৰত প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। সাম্প্ৰতিক সময়ত পৰম্পৰাগত জ্ঞান আৰু আধুনিক বিজ্ঞানৰ সমন্বয়ত এক পৰিৱেশমিত্ৰ কৃষি ব্যৱস্থা গঢ়ি সুৰক্ষিত খাদ্য আৰু সুস্থ পৰিৱেশতন্ত্ৰৰ সৃষ্টিয়ে সৰ্বাধিক গুৰুত্ব লাভ কৰিছে।

শ্ৰীঅঞ্জন কৃষ্ণ শৰ্মা

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম্ম

১৫ আঘোণৰ পৰা ১৫ পুহ, ১৯৪৩ শক

পথাৰ শস্য

সৰিয়হ ঃ **শস্যৰক্ষা ঃ**

১) মাঘ বিহুৰ আগত শীতকালৰ নিয়ৰ আৰু কিনকিনীয়া বৰষুণ মোৱা পোকৰ আক্ৰমণৰ আৰম্ভণি। লগতে সৰিয়হত ফুটি পোকেও আক্ৰমণ কৰে।

২) তলত দিয়া ঔষধেৰে মোৱা পোক আৰু ফুটি পোক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰে।

আলু ঃ

মাটি চপোৱা ঃ আলুৰ উচ্চতা ১৫-২০ চেঃমিঃ হলে প্ৰথমবাৰ গুৰিত মাটি চপাই দিব।

শস্য ৰক্ষা ঃ

(ক) কীট-পতঙ্গ নিবাৰণ ঃ ৰঙা পৰুৱা আদি পোকৰ উপদ্ৰৱ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ বাবে ফৰেট ১০ শতাংশ দানা বিঘাই প্ৰতি ২ কিলোগ্ৰাম নাইবা মালাথিয়ন ৫ শতাংশ ঔষধৰ গুৰি ৫-৬ কিলোগ্ৰাম হিচাবে আলুৰ গুৰিত মাটি চপোৱাৰ আগতে প্ৰয়োগ কৰি ল'ব। এই সময়ত প্ৰতি বিঘা তলীত ২০-২২ কিলোগ্ৰাম খলিহৈপ্ৰয়োগ কৰি চপাই দিলে অনিষ্টকাৰী পোক-পৰুৱাৰ আক্ৰমণ বহুলাংশে কম হয়।

মোৱা পোক বা অন্য পাত খোৱা পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে মালাথিয়ন ৫০ ইচি ২০০ মিঃলিঃ বা ফচফামিদন ১০০ ইচি ৭০ মিঃলিঃ ৭০-৮০ লিটাৰ পানীত মিহলাই এবিঘা তলীত স্প্ৰে কৰিব।

(খ) বেমাৰ নিবাৰণ ঃ ব্লাইট বেমাৰৰ প্ৰতিষেধক ব্যৱস্থা হিচাবে আলুৰ গছ ১৫-২০ চেঃমিঃ মান ওখ হ'লে মেনক'জেৱ ৭৮ নামৰ ঔষধ ১ চামোচ ২ লিটাৰ পানীৰ হিচাপত মিহলাই দুপৰীয়া সময়ত গছৰ ডাল পাতত তলে ওপৰে পৰাকৈ স্প্ৰে কৰিব। প্ৰতি ১০-১২ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে মুঠতে ৬ বাৰ ঔষধ প্ৰয়োগ কৰিলে ব্লাইট বেমাৰৰ পৰা শস্যডৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰি। অন্যথা লেট ব্লাইট বেমাৰ আৰ্বিভাৱ হলে জিনেৱ ২৫ গ্ৰাম ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাহ ১০-১২ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে স্প্ৰে কৰিলেও অধিক সুফল পোৱা যায়।

প্ৰথমবাৰ স্প্ৰে কৰোতে আঘোণৰ শেষ সপ্তাহৰ পৰা আৰম্ভ কৰিব লাগে। ডাৱৰীয়া বতৰত স্প্ৰে কৰিব লগা হলে ট্ৰাইটন ১ মিঃলিঃ (চাহ চামোচৰ পাঁচ ভাগৰ এভাগ) প্ৰতি লিটাৰ মিশ্ৰণত মিহলাই লোৱা উচিত। যি কোনো ঔষধ পাতৰ তল আৰু ওপৰ দুয়োফালে ভালদৰে ছটিয়ালেহে সুফল পোৱা যায়।

মটৰ মাহ ঃ

শস্য ৰক্ষাঃ (ক) কীট-পতঙ্গ নিবাৰণ ঃ পাত খোৱা পোক লাগিলে মালাথিয়ন ৫০ ইচি ১৫০-২০০ মিঃলিঃ ৮০-৯০ লিটাৰ পানীত মিহলাই এবিঘা তলীত স্প্ৰে কৰিব। চেঁই বিন্ধোৱা পোক নিবাৰণৰ বাবে দাইক্ল'ৰভচ (নুভান ১০০ ইচি) ৪০-৫০ মিঃলিঃ একে পৰিমাণৰ পানীত মিহলাই প্ৰতি বিঘা তলীত স্প্ৰে কৰিব।

ঘেহুঁ ঃ

জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা থকা অঞ্চলত এই সময়ত দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে ঘেহুঁ খেতিত পানী যোগান ধৰিব লাগে। বীজ সিঁচাৰ ৭০-৭৫ দিনৰ পিচত ঘেহুঁৰ ফুল মেলিবলৈ আৰম্ভ হয়। এই সময়ত পানী যোগান ধৰিলে শস্যৰ ঠোকবিলাক সবল আৰু পূৰঠ হোৱাত সহায়ক হয়। পানীৰ গভীৰতা ৬ চেঃমিঃ পৰিমাণ হোৱা উচিত। লুজস্মাট বেমাৰৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত গছ দেখা পালে উঘালি মাটিত পুতি নাইবা পুৰি পেলাব। পাত জ্বলি যোৱা বা দাগ পৰা বেমাৰ হ'লে জিনেৱ ১৭০ গ্ৰাম বা মেনক'জেৱ ২০০ গ্ৰাম ৭০-৮০ লিটাৰ পানীৰ হিচাপত মিহলাই ১০ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে বেমাৰ নিয়ন্ত্ৰণ নোহোৱালৈকে ছটিয়াব। মোৱা জাতীয় পোক নিবাৰণৰ বাবে দাইমেক্ৰন ১০০ ইচি ৩৫-৪০ মিঃলিঃ বা মালাথিয়ন ৫০ ইচি ১৫০-১৮০ মিঃ লিঃ ৭০-৮০ লিঃ পানীত মিহলাই এবিঘা তলীত স্প্ৰে কৰিব।

এন্দুৰৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা শস্য ডৰা ৰক্ষা কৰিবৰ বাবে এটা বা দুটাকৈ চেলফচ্ নাইবা কুইকফচ্ বড়ি প্ৰতিটো গাঁতত প্ৰয়োগ কৰিব। ইয়াৰ পৰিৱৰ্ত্তে জিঙ্ক ফচফাইদ বিহৰ টোপ তলত দিয়াৰ অনুপাতে তৈয়াৰ কৰি এন্দুৰ অহা যোৱা বাটত ৰাখি খাবলৈ দিও সিহঁতক ধ্বংস কৰিব পাৰি।

(১) আটা বা মাকৈৰ গুড়ি ৮০ গ্ৰাম (২) গুৰ ১০ গ্ৰাম (৩) শুকান বা ভজা মাছ ৫ গ্ৰাম (৪) জিঙ্ক ফচফাইদ এই আটাইবিলাক একেলগে মিহলাই সৰু সৰু একোটা লাড়ু কৰি গাঁতৰ আশে পাশে ৰাখি এন্দুৰক খাবলৈ দি মাৰিব পাৰি।

কুঁহিয়াৰ ঃ

কুঁহিয়াৰ চপোৱাৰ সময়ত অপৈণত পোখাবিলাক কাটি গুচাই দিব। সবল নিৰোগী আগবিলাক সঁচৰ বাবে বাছি ৰাখিব। অতি শুকান বতৰত ঢিপবোৰ ভাঙি নিদিব। তেতিয়া মাটি আৰু শুকাই যাব। অতি ঠাণ্ডা বতৰত শুকান পাতবোৰ আতঁৰাই দিলে আৰু খৰাং হোৱাৰ সম্ভাৱনা থকাৰ লগতে গজালি ওলোৱা পলম হয়।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

কুকুৰা পামৰ দানা কিনিবৰ সময়ত মনত ৰাখিবলগীয়া কথা

ব্যৱসায়িক ভিত্তিত কুকুৰা প্ৰতিপালন কৰোতে সদায় উচ্চমান বিশিষ্ট দানা ব্যৱহাৰ কৰা উচিত। পালকসকলৰ সুবিধাৰ্থে তলৰ কথাখিনি আগবঢ়োৱা হ'ল-

১) দানা কিনোতে সদায় সুনাম থকা প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰাহে কিনা উচিত।

২) দানা সদায় নতুনকৈ বনোৱা আৰু সতেজ হোৱা উচিত। পুৰণা বহুদিন পেলাই থোৱা অৱস্থাত দানাৰ গুণমান সদায় নিম্নস্তৰৰ হয়। বৰষুণত ভিজা আৰু মখা বন্ধা দানা বৰ্জন কৰা উচিত।

৩) নামী প্ৰতিষ্ঠানৰ দানাৰ বস্তাবোৰ সদায় নতুন, জোৰা-টাপলি নমৰা আৰু মেচিনত ভালদৰে চিলাই কৰা থাকে।

৪) দানাত থকা বিভিন্ন উপকৰণসমূহ কুকুৰাবোৰে খাব পৰা মজলীয়া আকাৰৰ হ'ব লাগে। দানা বেছিকৈ গুৰি হ'লে শুকান আৰু আঠা লগা ধৰণৰ হয়। এনে দানা কুকুৰাৰ বাবে মুঠেই সুস্বাদু নহয়।

৫) বস্তাবোৰত দানাৰ পৰিচয় স্পষ্টকৈ লিখা হ'ব লাগে আৰু লেবেলখনত দানাৰ নাম, বনোৱাৰ তাৰিখ, দানাৰ ওজন, দাম আৰু বেটচ্ নম্বৰ আদি লিখা থাকিব লাগে।

৬) দানা কিনোতে ইয়াৰ কেইটামান বস্তাৰ সঠিক ওজন নিজে জুখি লোৱা উচিত। বস্তাত থকা দানাৰ সঠিক ওজন পাবৰ বাবে মূল ওজনৰ পৰা বস্তাৰ ওজন বাদ দি ল'ব লাগে। দুই এটা সুনাম থকা প্ৰতিষ্ঠানৰ বাহিৰে অসমত বিক্ৰী হোৱা দানাত সদায়েই বস্তাৰ ওজন যোগ থকা অৱস্থাত থাকে।

৭) দানাৰ বস্তাবোৰ পামলৈ নিওতে ইয়াক বৰষুণ আৰু ধূলিৰ পৰা বচাই নিবৰ বাবে ভালদৰে ঢাকি নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা উচিত।

দানা থোৱা ঘৰ ঃ দানাৰ বস্তাবোৰ ভালদৰে ৰাখি থবৰ বাবে এটা সুন্দৰ শুকান গুদামৰ আৱশ্যক। গুদামৰ বেৰ আৰু মজিয়া পকী হ'ব লাগে, কোনো ধৰণৰ খিৰিকী আদি থাকিব নালাগে। বস্তাবোৰ ৰাখিবৰ বাবে কমেও ১ ফুট ওখ কাঠৰ চাং হোৱা উচিত।

শ্ৰীমতী ৰীমা শইকীয়া, শ্ৰীকুল প্ৰসাদ কলিতা

উদ্যান শস্য

অসমৰ মাটি আৰু জলবায়ু অনুসৰি বাৰ মাহে অসমৰ পথাৰত নানা ধৰণৰ শাক-পাচলি আৰু ফল-মূলৰ খেতি কৰা হয়। এই শস্যবোৰৰ প্ৰতিপালন ব্যৱস্থাৰ ওপৰতো উৎপাদন আৰু শস্যৰ গুণগত মানদণ্ড বহুতখিনি নিৰ্ভৰ কৰে। গতিকে আঘোণ মাহৰ পথাৰখনত হোৱা শাক-পাচলি আৰু ফল-মূলৰ শস্যৰ প্ৰতিপালনত চকু দিও আহকচোন।

আঘোণ মাহৰ পথাৰত খেতি কৰা ফুলকবি, বন্ধা কবি আৰু ওল কবি শস্যৰ তলীৰ পৰা বন-বাতবোৰ নিৰাই দিয়ক। দিবলৈ বাকী থকা ইউৰীয়া সাৰ ভাগ (বিঘাই প্ৰতি ১১ কিলোগ্ৰাম দুটা শাৰীৰ মাজত গোবৰৰ লগত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। গছৰ গুৰিত পাতলীয়াকৈ মাটি চপাই দিয়ক। আগতীয়া সঁচৰ ফুলকবিবোৰ চপাই আনক। চপাবলগীয়া কবি বা অন্য শাক-পাচলিত ১৫-২০ দিনৰ আগত কেতিয়াও পোক বা বেমাৰ নিবাৰণৰ দৰৱ প্ৰয়োগ নকৰিব। পাতযুক্ত শাক-পাচলিত পৰাপক্ষত দৰৱ প্ৰয়োগ নকৰাই ভাল। আঘোণ মাহতো পথাৰত লাই, লফা, পালেং, ধনীয়া, মূলা আদিৰ শস্যৰ বীজ সিঁচিব পাৰি। পলম হৈছে যদিও লৰালৰিকৈ গাজৰৰ বীজ সিঁচক।

বেঙেনা, বিলাহীৰ শস্যৰ পুলি ৰোপণ কৰক। কাতি মাহত ৰোপণ কৰা বেঙেনা, বিলাহী শস্যৰ তলিত দিবলৈ বাকী থকা দ্বিতীয় ভাগ ইউৰীয়া সাৰ (বিঘাই প্ৰতি ১০-১২ কিঃ গ্ৰাঃ) গছৰ গুৰিত গোবৰৰ লগত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। সাৰ প্ৰয়োগ কৰাৰ আগতে বন-বাতবোৰ নিৰাই লওক আৰু সাৰ প্ৰয়োগ কৰাৰ সময়ত পাতলীয়াকৈ মাটি চপাই দিয়ক। বেঙেনাৰ আগ বিন্ধা কৰা পোকৰ আক্ৰমণৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ হ'লে সাৰ প্ৰয়োগ কৰিবৰ সময়ত গছে প্ৰতি তিনি গ্ৰামকৈ ফুৰাদন প্ৰয়োগ কৰক। আগতীয়াকৈ ৰোপণ কৰা বেঙেনা শস্যৰ গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক আৰু চপাব লগীয়া বেঙেনাবোৰ চিঙি আনক।

ফেন্সবীন শস্যৰ বাবে আঘোণ মাহতো বীজ সিঁচিব পাৰে।যোৰা মাহত সিঁচা ফেন্সবীনৰ শস্যৰ গুৰিত পাতলীয়াকৈ মাটি চপাই দিয়ক। যোৰা মাহত যদি মটৰ মাহৰ বীজ সিঁচা নহ'ল তেন্তে এই মাহতো বীজ লৰালৰিকৈ সিঁচি দিয়ক। বীজ সিঁচাৰ আগতে শেষৰ বাৰ মাটি চহাবৰ সময়ত বৰাক্স সাৰ (বিঘাই প্ৰতি ১ কিঃগ্ৰাঃ) প্ৰয়োগ কৰিবলৈ নাপাহৰিব।

আলু শস্যৰ তলিত প্ৰথমবাৰ পাতলীয়াকৈ মাটি চপাই দিয়ক। মাহৰ শেষলৈ প্ৰতিষেধক হিচাবে ইন্দোফিল এম ৪৫ দৰৱৰ দশমিক দুই শতাংশ শক্তিৰ (দুই গ্ৰাম দৰৱ একলিটাৰ পানী হিচাবে মিহলাই) মিশ্ৰণ ছটিয়াই দিয়ক। জলকীয়া শস্যৰ বাবে পুলি বাৰীত বীজ সিঁচক। লগে লগে পুলি ৰোৱাৰ বাবে পথাৰখন হালকোৰ মাৰি অনুমোদিত সাৰ-গোবৰ প্ৰয়োগ কৰি প্ৰস্তুত কৰক।

ফল-মূল শস্যৰ পথাৰখনলৈ যদি চাই পঠিয়াই তেন্তে কল শস্যৰ বাগিচাত মাটিৰ জীপ ৰাখিব পৰা ব্যৱস্থা যেনে - জাবৰ-জোথৰ চপাই দিয়া, ধানৰ নৰা বা খেৰ আদি বা শুকান গছৰ পাত, কল গছৰ গুৰিত জাপি দিয়ক। মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে পলিথিন কাপোৰো ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বন-বাতবোৰ নিৰাই দিয়ক। কলডিল নেলোৱা গছৰ গুৰিৰ পৰা পোখা পুলিবোৰ সাৱধানে আতৰাই দিয়ক আৰু গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক। নাৰিকল আৰু তামোল শস্যৰ গুৰিতো জীপ ৰাখিবৰ বাবে কল শস্যত কৰাৰ দৰে ব্যৱস্থা লব পাৰে নতুবা প্ৰতি ১৫ দিনৰ ব্যৱধানত এবাৰ পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে।

নেমুটেঙাৰ গছৰ পৰা নেমুবোৰ চপাই আনক। লগতে গছৰ পৰা শুকান পোক আৰু বেমাৰে আক্ৰমণ কৰি নিশকতীয়া কৰা ডালবোৰ কটি দিয়ক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আতঁৰাই গুৰিত পাতলীয়াকৈ মাটি জাপি দিয়ক। কমলা গছৰ পৰা পকা ফলবোৰ চপাই অনাৰ লগে লগে শুকান ডালবোৰ কাটি দিয়ক। গছৰ গুৰিত পাতলীয়াকৈ মাটি জাপি দিয়ক। নেমু, কমলা, ৰবাব টেঙা আদি শস্যৰ গুৰি অংশ (৩ ফুট)চুণৰ এটা প্ৰলেপ দিয়ক।

মাটি কঠালৰ বাৰীৰ পৰা আৰতৰীয়া কৈ হোৱা পুঁৰঠ বা পকা ফলবোৰ চপাই আনক আৰু গছজোপাত মাত্ৰ এটা পোখা পুলি ৰাখি আনবোৰ উঠাই বেলেগে জেকা লগা ঠাইত থোপা মাৰি থওক যাতে ফাগুণ-চ'ত মাহত মূল পথাৰত ৰোপন কৰিব পৰা যায়। গছৰ গুৰিত জীপ ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰিলে ভাল। জালুক গছৰ পৰা পুঁৰঠ হৈ মুগা বৰণৰ ৰং ধৰা জালুকৰ থোপাবোৰ চিঙি আনি ৰ'দত শুকুৱাৰ ব্যৱস্থা কৰক। জালুক আৰু পাণ গছৰ গুৰিত মাটি জীপাল কৰি ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰক। আম, লিচু, নেমু, কমলা, তামোল, নাৰিকল, কঠাল, মধুৰি আদি ফল শস্যৰ গুৰিত তিনিফুট অংশত চুণৰ এটা প্ৰলেপ দিয়ক।

ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস
(অৱসৰী অধ্যাপক, অঃ কৃঃ বিঃ)

(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা...

তিতাবৰ আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰই ইতিমধ্যে ৯৯ বছৰত ভৰি দিছে আৰু এই সুদীৰ্ঘ পৰিক্ৰমাৰে পৃথিৱীৰ ভিতৰত লেখত ল'বলগীয়া কেন্দ্ৰ হিচাবে বহুবোৰ দিশত সক্ষম হৈছে। সেয়ে অনাগত দিনত এই কেন্দ্ৰটোক স্মাৰ্ট চীড প্ৰডাকশ্যন চেণ্টাৰ হিচাবে গঢ়ি তোলাৰ দিশত সহায় সহযোগ আগবঢ়ালৈ কৃষিমন্ত্ৰী গৰাকীক অনুৰোধ জনায়। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকেও এই অনুষ্ঠানত বক্তব্য ৰাখে। অনুষ্ঠানত জিলা উপায়ুক্ত অশোক কুমাৰ বৰ্মন, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পঞ্জীয়ক তপন গোহাঁইৰ লগতে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বহুসংখ্যক বিজ্ঞানী, গৱেষক, বিভাগীয় মূৰব্বীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে। কৃষক দিৱসৰ এই অনুষ্ঠানতে মেৰাপানীৰ চাউদাং পথাৰৰ প্ৰগতিশীল খেতিয়ক শ্ৰীমহেন বৰাক ৰাজহুৱাভাৱে বিশ্ববিদ্যালয় তৰফৰ পৰা সম্বৰ্দ্ধনা জনোৱা হয়। অনুষ্ঠানৰ লগত সংগতি ৰাখি এখন প্ৰদৰ্শনীৰো আয়োজন কৰা হয়। প্ৰদৰ্শনীত প্ৰথম স্থান লাভ কৰা যোৰহাট কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, যুটীয়াভাৱে দ্বিতীয় স্থান লাভ কৰে এৰি-মুগা গৱেষণা কেন্দ্ৰ আৰু অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পশুপালন আৰু পশু চিকিৎসা বিভাগ আৰু যুটীয়াভাৱে তৃতীয় স্থান লাভ কৰে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সৰ্বভাৰতীয় সমন্বিত গৱেষণা প্ৰকল্পৰ অন্তৰ্গত ঘাঁহ গৱেষণা কেন্দ্ৰ আৰু পতংগতত্ব বিভাগক একোখনকৈ মান-পত্ৰ প্ৰদান কৰা হয়।

(১ পৃষ্ঠাৰ ২ কলমৰ পৰা)

প্ৰদৰ্শনীমূলক খেতিৰ ....

কৰিছিল। বিশেষকৈ বতৰ সহনশীল, থলুৱা জনপ্ৰিয় আৰু মূল্যৱান ধানৰ প্ৰদৰ্শনমূলক খেতিৰ জৰিয়তে জিলাখনৰ কৃষকসকলক এই ধানসমূহৰ কৃষিকাৰ্যৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। এই দহবিধ ধান হৈছে- বানপানীৰ সৈতে যুঁজিব পৰা স্বৰ্ণ চাব ১, বাহাদুৰ চাব ১, ৰঞ্জিত চাব ১; খৰাং পৰিস্থিতিৰ সৈতে যুঁজিব পৰা চি.আৰ.ধৰ ৮০১ আৰু চি.আৰ.ধৰ ৮০২ আৰু মূল্যৱান ধান জহা, বাছমতি, বৰাধান আৰু কম দিনত হোৱা ত্ৰিপুৰা চিকম আৰু টি.টি.বি. ৪০৪ জাত। বিজ্ঞানসন্মতভাৱে এই দহবিধ ধানৰ খেতি কৰি কৃষকসকলৰ দ্বাৰা নিৰীক্ষণ কৰোৱা হয় আৰু থলুৱা পৰিবেশত উৎপাদন ভাল হোৱা জাত কেইবিধ কৃষকৰ মাজত জনপ্ৰিয় কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ব। জিলাখনৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা অহা শতাধিক কৃষকে অধিক উৎপাদনক্ষম জাতসমূহ নিৰ্বাচন কৰা পথাৰ দিৱসত কেন্দ্ৰটোৰ মূৰব্বী ড° মানসী চক্ৰৱৰ্তী, কৃষি বিশেষজ্ঞ হোমেশ্বৰ মজুমদাৰ, জিলা কৃষি বিষয়া মধুৰাম পাটিৰ উপস্থিত থাকে।

(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

পথাৰ দিৱস পালন ...

ধানখেতিত পথাৰ দিৱস পালন কৰা হয়। কেন্দ্ৰটোৰ বিজ্ঞানী নয়নজ্যোতি বৰদলৈয়ে আঁত ধৰা অনুষ্ঠানটোত কেন্দ্ৰটোৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মূৰব্বী ড° নিৰঞ্জন ডেকাই এইবীজ উৎপাদন প্ৰক্ৰিয়াটোৰ কৃষি প্ৰণালী সম্পূৰ্ণ প্ৰযুক্তিগতভাৱে প্ৰদৰ্শন কৰি কৃষকসকলক উৎসাহিত কৰা হৈছে বুলি প্ৰকাশ কৰাৰ লগতে এনে প্ৰযুক্তি প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা শালিধানৰ বীজ উৎপাদন কৰিলে কৃষকসকলৰ আয় বৃদ্ধি হ'ব বুলি আশা প্ৰকাশ কৰে। উল্লেখ্য অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাৰ তত্বাৱধানত সমগ্ৰ অসমৰ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰসমূহে এই প্ৰক্ৰিয়াৰে কৃষকৰ পথাৰত কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা উদ্ভাৱন কৰা উন্নত মানৰ শালিধানৰ বীজ উৎপাদন কৰি কৃষকৰ আয় দুগুণ কৰাৰ প্ৰশংসনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। পথাৰ দিৱসৰ এই অনুষ্ঠানটোত কেন্দ্ৰটোৰ বিজ্ঞানীসকলৰ লগতে কেইবাগৰাকীও প্ৰগতিশীল কৃষক উপস্থিত থাকে।

(১ পৃষ্ঠাৰ ২ কলমৰ পৰা)

নেমুজাতীয় শস্যৰ ....

আহ্বান জনোৱাৰ লগতে কৃষকসকলক এনেধৰণৰ প্ৰশিক্ষণৰ সুবিধা প্ৰদান কৰাৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় নেমুজাতীয় শস্যৰ গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ সঞ্চালক প্ৰধানৰ প্ৰমুখ্যে অন্যান্য বিজ্ঞানীসকলক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰে। কেন্দ্ৰীয় গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানটোৰ প্ৰধান বিজ্ঞানী ড° এ.কে. মুৰ্কুটে কৃষকসকলক আদৰণী জনায়। মুখ্য অতিথিৰ ভাষণত প্ৰতিষ্ঠানটোৰ সঞ্চালক প্ৰধান ড° ডি.কে. ঘোষে অসমত নেমুজাতীয় শস্যৰ সম্ভাৱনাসমূহ বিশ্লেষণ কৰি কাজি নেমুৰ লগতে কমলা, মৌচুস্বী আদিৰ খেতিৰ জৰিয়তে কৃষকসকলক স্বাৱলম্বী হ'বলৈ আহ্বান জনায়। অনুষ্ঠানত বিশিষ্ট অতিথি হিচাবে নাবাৰ্ডৰ জিলা উন্নয়ন প্ৰবন্ধক অম্লান তামুলী আৰু আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰ, লখিমপুৰৰ প্ৰধান বিজ্ঞানী ড° ধীৰেন চৌধুৰীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰি প্ৰশিক্ষণটোৰ জৰিয়তে প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলৰ দক্ষতা দুগুণে বৃদ্ধি পাব বুলি আশা প্ৰকাশ কৰে। সামূহিক বিজ্ঞানৰ বিজ্ঞানী দীপশিখা হাজৰিকাই আঁতধৰা অনুষ্ঠানটোত কেন্দ্ৰটোৰ বিজ্ঞানীসকল উপস্থিত থাকে। উদ্বোধনী অনুষ্ঠানৰ পিছতে কেন্দ্ৰীয় নেমুজাতীয় শস্যৰ গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী ড° নাৰেশ মেশ্ৰামে প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী আৰম্ভ কৰে।

কাতি-আঘোণ মাহৰ সম্ভাব্য কীট-পতংগৰ নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাপনা

◆ বৰ্তমান ধানৰ থোৰকটা শুৰপোক আৰু গোন্ধীপোকৰ আবিৰ্ভাৱৰ সময়। ধানৰ থোৰকটা শুৰপোকৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত কৃষকসকলে সমবায় ভিত্তিত আগবঢ়া প্ৰয়োজন। পথাৰৰ চৌপাশে পাউদাৰজাতীয় কীটনাশক (মালাথিয়ন ৫%/ কুইনলফচ ১.৫%/ ক্ল'ৰপাইৰিফচ ১%) ৩-৪ কিঃগ্ৰাঃ প্ৰতি বিঘা মাটিৰ আলিবোৰত প্ৰয়োগ কৰাৰ পাছত, কুইনলফচ ২৫ইচি/ ক্ল'ৰপাইৰিফচ ২০ ইচি/ মনক্ৰটফচ ৩৬ এচ.এল. এই কীটনাশকৰ যিকোনো এটা ধাননিৰ মাজত প্ৰয়োগ কৰা উচিত। ৰাসায়নিক কীটনাশক ব্যৱহাৰ কৰা পথাৰত বা কাষত গৰু-ছাগলী, হাঁহ আদি চৰিবলৈ দিয়া অনুচিত। গান্ধীপোকৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে মালাথিয়ন ৫% পাউদাৰ বিঘাই প্ৰতি ৩-৪ কিঃগ্ৰাঃকৈ গাখীৰতি অৱস্থাত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

◆ ইফালে পাচলিবাৰীত আলুৰ ভুৰপোকৰ আক্ৰমণৰ অনুকুল সময়। কণীফুটি নকৈ ওলোৱা পলুৱে আলু পুলিৰ গা-গছ আক্ৰমণ কৰে। আলুখেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিডৰাৰ ওচৰত নিশাৰ ভাগত জুই ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে ভুৰপোকৰ পখিলা জুইৰ পোহৰলৈ আকৰ্ষিত হোৱাৰ ফলত লেলিহান শিখাত জাহ গৈ পৰৱৰ্ত্তী বংশ বিস্তাৰণত বাধাপ্ৰাপ্ত হয়। তদুপৰি চহাই থোৱা মাটিত লোৰ খান্দি কুইনলফচ ২৫ ইচি নতুবা ক্ল'ৰপাইৰিফচ ২০ ইচি দৰৱৰ চাৰি চাহচামোচ ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাইপ্ৰয়োগ কৰক।

◆ জলকীয়া, বিলাহী আদি শস্যৰ হালধীয়া চাঁহীপোকৰ আক্ৰমণৰ বাবে এতিয়াৰ বতৰ যথেষ্ট অনুকুল। এই প্ৰকাৰৰ চাঁহীপোকৰ আক্ৰমণ কুমলীয়া অংশৰ পৰা আৰম্ভ হয় আৰু ইয়াৰ ফলত পাতৰ তলপিঠিৰ সেউজীয়া বৰণ সলনি হৈ মুগা ৰঙৰ হয় আৰু আক্ৰান্ত পাতখিলা নাৱৰ দৰে ওলোটা হয়। বিশেষজ্ঞৰ পৰামৰ্শমতে ফেনাজাকুইন ১০ ইচি দৰৱৰ ১ চাহচামোচ ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই গছত ছটিয়াব লাগে।

◆ বেঙেনাৰ আগ আৰু ফল বিন্ধোৱা পোকৰ আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত হ'লে ডিম্ব পৰজীৱি "ট্ৰাইক'গ্ৰামা কাইল'নিজ" বিঘাই প্ৰতি ২০,০০০ কৈ ১০ দিনৰ অন্তৰালত ৩-৪ বাৰ প্ৰয়োগ কৰক। "লিউচি লিউৰ" যুক্ত ফেৰোম'ন ফান্দ ব্যৱহাৰ কৰিও বেঙেনাৰ আগ আৰু ফল বিন্ধোৱা পোকক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি।

পতংগবিদ্যা বিভাগ, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩

বছৰেকীয়া বৰঙণি ঃ ১০.০০ টকা। **প্ৰতিখনৰ মূল্য ঃ** ১.০০ টকা। **প্ৰকাশৰ স্থান ঃ** অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩। সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু প্ৰচাৰিত। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় অফছেট ছপাশাল, যোৰহাট - ১৩ ত মুদ্ৰিত। **মুখ্য সম্পাদক ঃ** ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ